

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
www.philosophical-research.org

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ Α΄

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2016 - 2017

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΠΑΡΤΗΣ (14η)

Παρασκευή 2 και Κυριακή 4

Ιουνίου 2017

Δημοσιεύσεις στον ΛΑΚΩΝΙΚΟ ΤΥΠΟ

**Ομιλία για τον Ναό του Επικουρίου
Απόλλωνος (11 Ιουνίου)**

**Ανάβαση στον Ταϋγετο και Υακίνθια
(21 Ιουνίου και εξής)**

I.

Το σεμινάριο των Πατρών την Πέμπτη 1 Ιουνίου αναβάλλεται λόγω απασχόλησής μου όλη την ημέρα στους αρχαιολογικούς χώρους της Ολυμπίας, του ναού του Επικουρίου Απόλλωνος και της Λυκόσουρας με ομάδα της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πολυτεχνείου της Ζυρίχης.

Η επόμενη συνάντησή μας στις 8 Ιουνίου θα διεξαχθεί κανονικά με θεματική που θα συνδυάζει την προβληματική και των δυο σεμιναρίων. Θα κυκλοφορήσω σχετική ανακοίνωση.

II.- Το Σεμινάριο της Σπάρτης

Κύκλος: Η Σπάρτη και η Δωρική Ουσία του Ελληνισμού

Φθάσαμε στην τελευταία τακτική προγραμματισμένη συνάντησή μας του φετινού κύκλου, την 14^η, αυτήν την Παρασκευή 2 Ιουνίου στις 8.30 το βράδυ.

Για να είναι η τελευταία και το «τέλος» της περιόδου, θα παρουσιάσω με μορφή αξιωματικού συστήματος την θεωρία που ανέλυσα εφέτος για την Δωρική ουσία του Ελληνισμού και την αξονική σημασία της Σπάρτης στην παγκόσμια ιστορία. Ξεκινώντας από τη μεταφυσικές προϋποθέσεις του πολιτισμικού Ελληνισμού, τρίτης κοσμοϊστορικής Επανάστασης μετά την Νεολιθική και την Μεταλλική, θα παραχθούν οι

υπαρξιακές δομές της ανθρώπινης παρουσίας καθώς και οι ορίζουσες Μορφές του υψηλού (θρησκεία, τέχνη, ποίηση, μουσική, τρόπος σκέψης) και βιοτικού (κοινωνικές και πολιτικές δομές, τρόπος βίου, σύστημα αξιών) πολιτισμού που εκφράζουν το Ελληνικό βίωμα της ύπαρξης.

Για να κλείνει ο κύκλος ώστε ο κόσμος της μεταβολής να είναι ευσταθής, για την περιοδικότητα δηλαδή του χρόνου στο γίνεσθαι, **χρειάζεται το τέλος του κύκλου να συνάπτεται προς την αρχή του επόμενου** (cf. Αλκμαίων, B2 DK24). Θα εξηγήσω λοιπόν την γενική θεματική του νέου κύκλου, προαναγγέλλοντάς τον, ως συνέχεια του τρέχοντος.

Για την διαδοχή των ιστορικών φάσεων της Σπάρτης κρίσιμη σημασία έχει το σημείο τροπής από της Δημιουργικής στην Συντηρητική εποχή. Αυτό θα διαπραγματευθώ ειδικότερα. Συνέβη κατά το πρώτο ήμισυ του 6^{ου} π.Χ. αιώνα και συνδέεται με την πολιτειακή ενδυνάμωση και υπερίσχυση του θεσμού των Εφόρων. Η δεύτερη αυτή φάση (200 περίπου χρόνια, ~ 556 – 373 π.Χ., από της Εφορείας του Χείλωνος μέχρι της Μάχης των Λεύκτρων) θα αποτελέσει το αντικείμενο των επισταμένων αναζητήσεών μας στον επόμενο Κύκλο 2017-2018.

Για την καθαροδωρική Σπάρτη οι σχέσεις προς το Μαντείο των Δελφών είναι καθοριστικές και νοηματοδότρες. Θα μελετήσουμε την θέση και τον ρόλο του Πυθικού ιερού ως Απολλώνιας έδρας για τον Ελληνισμό.

Για την πληρότητα των στοχαστικών μας συμπορεύσεων θα επανέλθω στην διακοπείσα ροή των εικονογραφικών προβολών Μορφών του Απόλλωνα ως θεμελιωδών δομών του Ελληνισμού. (Δείτε το κείμενο

εργασίας που είχα αποστείλει για την προηγούμενη Σπαρτιατική Συνάντηση μας, «*Μορφές του Απόλλωνα και Αξίες του Ελληνισμού*»). Πλούσιο υλικό εικόνων έχω ετοιμάσει.

Θα εναρμονίσω τις πέντε αυτές διαστάσεις του πεδίου ερεύνης μας σε μια ολοκληρία, θα υφάνω τα πέντε αυτά νήματα σε μια Μορφή.

Ο τίτλος της θεματικής μας σε αυτήν την συνάντηση κατά το πρόγραμμα είναι:

Σπάρτη και Δελφοί.

*Οι Κνώσσιοι Ιεράρχες του Μαντείου, η Κρισσαική Διαχείριση
και ο Α' Ιερός Πόλεμος.*

Αμφικτυονία και Σπαρτιατική Ηγεμονία.

Το Πάγωμα της Μορφής στη Σπάρτη

κατά τις Αρχές του 6ου π.Χ. αιώνα.

Χείλων ο Σοφός και ο Θεσμός της Εφορείας

Οι εκδηλώσεις γίνονται στις 8 το βράδυ, στην Αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Σπάρτης στην Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Σπάρτης.

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Οι συναντήσεις λαμβάνουν χώρα κάθε δεύτερη Παρασκευή και ο όλος Κύκλος είναι αφιερωμένος στην Σπάρτη του Ταϋγету και του Ευρώτα.

III

Κυριακή 4 Ιουνίου

Επεκράτησε έθιμο να συμπληρώνουμε τις αναλύσεις της Παρασκευής με επί τόπου θεωρήσεις τις Κυριακές. Πολύ περισσότερο ταιριάζει η συνήθεια αυτήν την φορά που σεμνύνεται σε δυο διαδοχικές ημέρες η επιφοίτηση και η εορτή του Αγίου Πνεύματος του «τέλους» και της αληθείας, του κάλλους και της σωτηρίας.

Η ιδέα μου είναι να συναντηθούμε **στις 11.30 το πρωί στο Αρχαιολογικό Μουσείο** για ένα σύντομο απολογισμό θεμελιωδών θεωρημάτων της εμπειρίας του κλασσικού Ελληνισμού μπροστά σε ιδιόμορφες Σπαρτιατικές εκφράσεις τους. **Η αξονική φύση και κατοπτρική συμμετρία του όντος** (Δυισμός των Διοσκούρων και η Λελεγική Τριάς), - **η ταύτιση ζωής και θανάτου στον χρόνο** (αρχαϊκά ανάγλυφα του Άδη-Διονύσου και της Περσεφόνης-Αφροδίτης, ύστεροι αφηρωισμοί θανόντων, διπλή πυραμιδοειδής στήλη γενετήσιας έλξης, βιασμού και φόνου) - **η λατρεία του Άδη και της Κόρης στο Έλος και της Δήμητρας σε πλαγιά του Ταΰγετου** (συζυγή αρχαϊκά αγαλμάτια του Άδη και καθημένης γυναικείας θεότητας, η θεά από τον Τάραντα στο Μουσείο του Βερολίνου) , **της Μεγάλης Θεάς** (κεφαλή σαν της Ήρας στην Ολυμπία) - **και επί πάσι η Απολλώνια φανέρωση** (αντίγραφο του Απόλλωνος του «Ομφαλού», Ήρωας κατά όφεως).

Μετά το Μουσείο θα μεταβούμε στην τοποθεσία Κατώγιαννη για να οριοθετήσουμε ακολουθώντας τον Πausανία τα αρχαία ιερά στους πρόποδες του Ταΰγετου κοντά στην Σπάρτη από το Ξηροκάμπι (παρά

τις αρχαίες Βρυσεές) **μέχρι το Παρόρι**. Έχοντας ήδη μιλήσει για το Μενελάιον, τις Αμύκλες και την Φάρι, ολοκληρώνουμε έτσι την τοπογραφία της Σπάρτης και της προς νότο, νοτιοανατολικά και νοτιοδυτικά γειτονίας της.

IV

Δημοσιεύσεις στον «Λακωνικό Τύπο»

Στα πλαίσια μιας δημιουργικής συνεργασίας ο «Λακωνικός Τύπος» δημοσιεύει σε καθημερινές συνέχειες την μελέτη μου:

Μορφή στην Ιστορία: ο Ελληνισμός και η Μοίρα του Βυζαντίου

Πτυχές αυτής της συνθετικής εργασίας παρουσίασα στα φετινά Παλαιολόγεια.

Ήδη έχει δημοσιευθεί η μελέτη μου:

Το Όνομα του Απόλλωνος

Έρευνα Γραμματικής Θρησκευολογίας του Ελληνισμού

η οποία συνοδεύει τον φετινό Κύκλο των Συναντήσεων της Σπάρτης.

Άλλες ενέργειες και πεδία αυτής της συνεργασίας προετοιμάζονται.

V

Προαναγγελία Ομιλίας

Την Κυριακή 11 Ιουνίου, στις 7 το βράδυ, τελείται η ετήσια εκδήλωση του Συλλόγου Κυπαρισσίων «*Η Αρκαδιά*», εκδότου του περιοδικού «*Τριφυλιακή Εστία*», στον πολυχώρο **GazARTE** (Βουτάδων 32-34), πλατεία Γκάζι. Στην εκδήλωση θα μιλήσω με θέμα:

*Ο Ναός του Επικουρίου Απόλλωνος στις Βάσσες της Φιγαλείας
(Θρησκεία, Ιστορία, Τέχνη)*

Σε συνημμένο θα βρείτε την πρόσκληση του Συλλόγου.

VI

Θερινό Ηλιοστάσιο και Υακίνθια

Για την ανάβαση στην κορυφή του Ταϋγету (Τάλετον) κατά τις Θερινές Τροπές του Ήλιου (Τετάρτη, 21 Ιουνίου, 7.24 ώρα Ελλάδος), τα Υακίνθια και το Υακίνθιο δείπνο («Κοπίδα») που εν συνεχεία θα εορτάσουμε με (κατά προσέγγιση!) Δωρικό τρόπο θα στείλω έγκαιρο ανακοίνωση.